

nonnulli « Christum dicere se exauditurum preces particulares ita ut quamvis ierit ad Patrem, sitque absens corpore, tamen semper spiritu sit praesens, eorumque preces audiat et eorum necessitatibus succurrat, ut quidquid in nomine eius, idest per merita ipsius petant, hoc ipse eis faciet et largiatur » (1). Et inde fiducia obtinendi quidquid per amorem Cordis eius, petamus a Iesu; colimus enim sub symbolo huiusce SS. Cordis, charitatem, qua Filius Dei ab aeterno dilexit nos. Modus autem obsecrandi sic exponitur: « Orans, vocem non tam oris, quam cordis, sensim intendere debet, ut primo petat orando et clamando ad Deum; deinde quaerendo modos omnes, Deum quasi excitandi et commovendi, ut concedat quod petitur. Denique ingenti et intensissimo desiderio pulsando, quasi coelum ipsumque cor Dei, ut illud Deus aperiat, indeque dona, quae petuntur, large effundat. Hinc Remigius sic explicat: petimus orando, quaerimus recte vivendo, pulsamus perseverando » (2).

Affectus. O bone Iesu, dives te petentibus, ditius te quaerentibus, ditissimum te invenientibus! Totum quod habes, totum quod es, praebes ut largiaris. Solum vis rogari. Tu bona naturae, bona gratiae et bona gloriae affatim nobis miseris impertiris. Inter colentes te, connumerari desidero. Ad te venio; ad te clamo: fac me humilem poenitentem, sobrium, castum, obedientem ac tuae voluntati conformem. Peccatores converte, iustos perfice, apostolorum zelum in flamma, Ecclesiae pacem redde et purgatorii fidelibus requiem aeternam concede. In mundum impera, sicut in coelo dominaris: ut regnum quod spectamus adveniat et hic incipiat ut in aeternum duret.

Deprecatio. Domine Iesu Christe qui in horto, verbo et exemplo nos orare docuisti ad tentationum pericula superanda; concede propitius ut nos orationi semper intenti eius copiosum fructum consequi mereamur. (Ex off. Orationis).

(1) A LAP. in hunc loc.

(2) A LAP. in *Matth.* VII, 7.

CONCIO XXVII.

THEMA: Apud te est fons vitae.

(Psalm. XXXV, 10).

IDEA CONCIONIS

PROPOS. A Corde Iesu hauriendum, quia est fons vitae.

DIVISIO. I. Est vitae nostrae naturalis causa; II. Est vitae nostrae supernaturalis gratiae fundamentum; III. Erit vitae nostrae beatificae medium.

PARS I. Nam: a) Sumus per Ipsum sicut per causam effectivam; b) Sumus in Ipso tamquam in causa exemplari; c) Sumus in Ipso velut in causa conservante.

PARS II. Nam: a) Est auctor vitae nostrae in esse gratiae; b) Est auctor cuiuscumque operationis nostrae in esse gratiae; c) Est auctor perseverantiae nostrae in esse gratiae.

PARS III. Erit medium vitae nostrae beatificae: a) Ut Deus, quia est Verbum; b) Ut homo, quia altissimam gloriam adeptus.

Exordium. Haec concio est velut praecedentis corollarium. Nam tam certum est quod SS. Cor Iesu sit dives in omnes, qui invocant illud, quam certum est quod omnis vita, et omnis sanctitas ex eo diffundatur abunde in obsecrantes se, ita ut vera sit fons vitae et sanctitatis; tum quia omne donum optimum desursum est descendens ab eo; tum quia affatim descendit in diligentes se.

Et merito fons nuncupatur; nam ad similitudinem illius fontis, qui ascendebat e terra irrigans universam superficiem terrae, a Corde Iesu, velut a copiosissimo fonte, manant aquae gratiarum, omne opus bonum foecundantes, et omne aridum

irrigantes, et omne siccum madeficientes, et omne mortuum vivificantes; proinde non fons tantum, sed verus habendus est fluvius, fluvius copiosissimus, qui egreditur ex hoc Corde ad irrigandum paradysum, idest animam, Ecclesiam, ipsumque coelum: « pacificans per sanguinem crucis omnia, quae in coelis et in terra sunt ». Et inde iam a primis saeculis, Ecclesia summo ritu hymnum decantabat, quod nondum conticuit. « Clavi, lancea – mite corpus perforarunt; unda manat et cruor, – terra, pontus, astra mundus – quo lavantur flumine ». Habemus hic, quae unice de SS. Corde Iesu dicantur, quippe ex illo, ubi miles « lancea latus eius aperuit, continuo exivit sanguis et aqua ». Si enim, ut dicit Scriptura: « qui credit in me flumina de ventre eius fluent aquae vivae » (1), quanto copiosiora futura sunt flumina manantia a Corde Iesu, quod non per participationem, sed per se est fons, dicente propheta, « apud te est fons vitae? » En ratio qua a me, sic praesens stabilitur.

Propositio. *A Corde Iesu hauriendum, quia est fons vitae.*

Super illud: « In ipso vita erat »; scribit Tirini. « In ipso Verbo, tamquam in fonte, vita erat vera, essentialis et aeterna, qua et sibi perfectissime vivit, et omnes non vivificat; primo: per vitam naturae, creando nos; secundo: per vitam gratiae, reparando nos; tertio: per vitam gloriae, beatificando nos » (2). Unde in SS. Corde Iesu, quod est Cor Verbi, est hic verus vitae fons, velut in causa; nam, ut Verbum « hanc vitam et lucem hominibus communicaret, ad eos descendit, et hominem se fecit, ut sicut per Verbum macrocosmus, hoc est magnus hic mundus, olim creatus est; ita et per illud ipsum microcosmus, idest parvus mundus, puta homo, recrearetur, et a morte peccati ad vitam gratiae et iustitiae revocaretur » (3). Ideo Cor Iesu est fons vitae, quia

(1) IOANN. VII, 38.

(2) In Ioann., I, 4.

(3) A LAP. in hunc loc.

Divisio. I. *Est vitae nostrae naturalis causa; II. Est vitae nostrae supernaturalis gratiae fundamentum; III. Erit vitae nostrae beatificae medium.*

PARS I. — EST VITAE NOSTRAE NATURALIS CAUSA.

« Omnia per ipsum facta sunt » (1). Per Verbum non ut per causam instrumentalem, sed ut per causam principalem et effectivam, omnia creata sunt. Omnia scilicet, quae non sunt Deus, ab angelo usque ad vermiculum, ait S. Augustinus. Et D. Paulus: « In ipso (Verbo, seu Christo) condita sunt universa in coelis et in terra, visibilia et invisibilia; sive throni, sive dominationes, sive principatus, sive potestates, omnia per ipsum, et in ipso creata sunt, et ipse est ante omnes, et omnia in ipso constant » (2). Omnia per ipsum, sicut per causam effectivam; et in ipso tamquam in causa exemplari et conservante.

a) Sumus per ipsum sicut per causam effectivam, etiam quoad vitam naturalem, contra Socinianos asserentes haec verba « omnia per ipsum facta sunt », ad solam creationem spiritualem, seu restaurationem generis humani per Evangelium referri; et contra Cerinthum et Nicolaitas, creationem visibilium alii Deo tribuentes. Creationem enim, quae solius Dei propria est, Pater per Verbum effecit; et non velut instrumentum vel organum, vel ministrum, contra Arianos, sed per efficacissimum, omnipotens et aeternum sui Verbum. Unde haec propositio *per* significat tantum potestatem creandi omnia, sicut divinam essentiam, ab aeterno, Filio communicatam a Patre.

Ergo (3) « quaecumque naturaliter facta sunt, quaecumque sunt in creaturis, omnia omnino quae fixa in coelo sunt, quae fulgent desuper, quae volitant sub coelo, et quae mo-

(1) IOANN. I, 3.

(2) Coloss. I, 16.

(3) NAT. ALEX. in Ioann. I, 3.

ventur in universa natura rerum, omnis omnino creatura.....; nulla forma, nulla compages, nulla qualiscumque substantia quae potest habere pondus, numerum, mensuram, nisi per Verbum est, et ab illo Verbo Creatore, cui dictum est: « omnia in mensura et numero et pondere disposuisti » (1). Ergo et nos sumus in Verbo, sumus in Iesu qui est ipsum Verbum incarnatum, velut in causa effectiva, de quo legitur: « cum eo eram cuncta componens » (2).

b) Deinde sumus in ipso tamquam in causa exemplari. Ideo Apostolus: « omnia in ipso creata sunt » (3) « sicut per causam exemplarem » scilicet, iuxta D. Thomam (4): « Deus enim, cognoscendo se, cognoscit omnem creaturam. Verbum igitur in mente conceptum, est repraesentativum omnis eius, quod actu intelligitur. Unde in nobis sunt diversa verba, secundum diversa quae intelligimus. Sed quia Deus uno actu, et se et omnia intelligit, unicum Verbum eius est expressivum non solum Patris, sed etiam creaturarum. Et sicut Dei scientia Dei quidem est cognoscitiva tantum, creaturarum autem cognoscitiva et factiva; ita Verbum Dei, eius, quod in Deo Patre est, est expressivum tantum; creaturarum vero est expressivum et operativum » (5).

In quantum ergo est creaturarum operativum dicitur causa efficiens earum; ideo: « omnia per ipsum ». In quantum autem est expressivum earum, dicitur causa exemplaris; et in hoc sensu omnia « et in ipso creata sunt »; sicut etiam legitur in Daniele: « Deus aeternae, qui absconditorum es cognitor, qui nosti omnia, antequam fiant » (6). « Priusquam te formarem in utero, novi te » (7).

c) Tandem sumus in ipso, tamquam in causa conser-

(1) *Sapient.* XI, 21.

(2) *Prov.* VIII, 30.

(3) *Coloss.* I, 16.

(4) *Expositio* in hunc loc.

(5) *Summ. Theol.*, part. I, q. XXXIV, a. 3.

(6) XIII, 42.

(7) *IEREM.* I, 5.

vante. « Ideo Apostolus; et omnia in ipso, (scilicet, Christo Iesu) constant; idest conservatur. Sic enim se habet Deus ad res, sicut sol ad lunam, quo recedente, deficit lumen lunae. Et sic, si Deus subtraheret suam virtutem a nobis, in momento deficerent omnia » (1). Ideo de Christo dicitur: « portansque omnia verbo virtutis suae » (2). Est enim Verbum virtuosum, per quod omnis creatura portatur, seu sustentatur; nulla enim creatura, quae de se nec subsistere nec stare potest, subsisteret, nisi eadam virtute, qua creata fuit, sustentaretur. Quod quidem fit per Verbum virtutis Patris per quod et omnia facta sunt, et in eo, velut exemplari, condita sunt. Unde: « in ipso vivimus, movemur, et sumus » (3). Et ita triplici modo Iesus est vitae nostrae naturalis causa, sicut et totius creaturae, quia est causa effectiva, exemplaris et conservans vitae nostrae naturalis.

PARS II. — EST VITAE NOSTRAE SUPERNATURALIS GRATIAE FUNDAMENTUM.

Secundo Cor Iesu est fons vitae, quia ab ipso omnis spiritus vitae supernaturalis gratiae, tamquam ab unico et uberrimo principio profluit.

Ad quod sciendum est, quod, cum in homine sit duplex substantia, spiritualis, scilicet, et corporea, est in eo duplex vita. Vivit corpus propter animam; sed vivit anima propter Deum. Corpus vivit, dum per hanc intimam et incomprehensibilem unionem, quam substantialem vocant, animae manet unitum; alioquin putrescit, arescit, corrui, uno verbo, moritur. Anima vivit in esse naturae per potentiam Dei eam conservantis; sed in esse gratiae per coniunctionem cum Deo, qua dona coelestia eam nutriunt ac fovant, ut ad superna-

(1) D. THOM. *Exp.* hoc loc.

(2) *Hebr.* I, 3.

(3) *Act. Ap.* XVII, 28.

turalia se erigat; unde gratia dicitur « donum supernaturale, gratis a Deo hominibus collatum, quod de se tendit ad actum et finem supernaturalem ».

Quando ergo, disrupta amicitia animam inter ac Deum, propter mandatorum contemptum, « vos amici mei estis si feceritis quae ego praecipio vobis » (1), Deus secedit ab ea; interrumpitur coelestium communicatio donorum; et ex tunc, non operatur nec tendit ad finem supernaturalem. Ideo peccatores dicuntur mortui: « nomen habes quod vivas et mortuus es » (2); et quamvis videantur operari, non tamen ad finem operantur supernaturalem: « seminastis multum, et intulistis parum » (3).

Huius communicationis aestimabilissimae, est fons Cor Iesu; est enim vitae nostrae supernaturalis gratiae fundamentum. Et hoc propter tria.

a) Primo, quia est auctor vitae nostrae in esse gratiae. « Gratia et veritas per Iesum Christum facta est » (4). Unde Apostolus: « Ipsius (Dei) sumus factura, creati in Christo Iesu » (5). In quo duo attendenda sunt, iuxta D. Thomam: « Quorum primum est, ut id quod est per gratiam, non insit homini per seipsum, vel a seipso, sed ex dono Dei. Et quantum ad hoc Apostolus dicit quod ipsius Dei sumus factura; quia scilicet quidquid boni nos habemus, non ex nobis ipsis, sed ex Deo faciente » (6).

Secundo pertinet ad rationem gratiae, quod non sit ex operibus praecedentibus. Et hoc exprimitur in hoc quod subdit, *Creati*. Est enim creare aliquid ex nihilo facere. Unde quando aliquis iustificatur sine meritis praecedentibus, dici potest creatus, quasi ex nihilo factus. — Nota: Ex nihilo morali nempe, per analogiam ad nihilum physicum, ex quo proprie

(1) IOANN. XV. 14.

(2) Apoc. III; 1.

(3) AGGAEI, I, 6.

(4) IOANN. I, 17.

(5) Ephes. II, 10.

(6) *Exposit.* in hunc loc.

dicta creatio fieri supponitur. Hinc Augustinus (1): « Non illa creatione qua homines facti sumus, sed ea de qua ille dicebat qui utique iam homo erat; cor mundum crea in me Deus » (2).

Haec autem actio, scilicet creatio iustitiae, fit virtute Christi, Spiritum S. dantis: propter quod Apostolus subdit: « in Christo Iesu »; idest per Christum Iesum. Unde quod sit autor huiusce creationis et consequenter vitae nostrae in esse gratiae: « Ego veni ut vitam habeant » (3).

b) Est etiam Cor Iesu auctor cuiuscumque operationis sive progressus nostri in esse gratiae. Nam ut ait ipse, « sine me nihil potestis facere » (4). Nec magnum, nec parvum, nec difficile, nec facile. Nihil omnino sine gratia mea, non solum perficere, sed incipere, et absolute facere potestis. Nihil sine interiori gratiae meae, vos praeventis, vos trahentis, in vobis operantis, ut velitis et volentibus, cooperantis auxilio (5).

Et e contra: « qui manet in me et ego in eo, hic fert fructum multum ». Unde concilium cartaginense: « Item placuit ut quicumque dixerit, ideo nobis gratiam iustificationis dari, ut quod facere per liberum iubemur arbitrium, facilius possimus implere per gratiam, tamquam, etsi gratia non daretur, non quidem facile, sed tamen possimus etiam sine illa implere divina mandata, anathema sit. De fructibus enim mandatorum Dominus loquebatur, ubi non ait, sine me difficilius potestis facere, sed ait: sine me nihil potestis facere » (6).

Ideo D. Thomas, super verba Apostoli antea allata: « creati in Christo Iesu, in operibus bonis », scribit: « Ulterius non solum datur nobis habitus virtutis et gratiae; sed interius per Spiritum S. renovamur ad bene operandum ».

(1) *De liber. arbitr.* cap. VIII.

(2) *Nota ad Exp. D. THOM. in D. Paul.* loc. cit.

(3) IOANN. X, 10.

(4) IOANN. XV, 5.

(5) NAT. ALEX. hoc loc.

(6) *Celebr. an. 418 cont. Pelag. can. VI.*

Unde subdit: « in operibus bonis »; quia scilicet ipsa bona opera sunt in nobis a Deo, iuxta Isaiam: « omnia opera nostra operatus es in nobis » (1).

c) Tandem Cor Iesu est auctor perseverantiae nostrae in esse gratiae; quae est « in ratione bene considerata stabilis et perpetua permansio » iuxta Tullium. Cum enim perseverantia finalis sit gratia; et respectu ultimi finis adipiscendi sit maxima gratiarum, est enim velut corona caeterarum; absque dubio a Corde Iesu procedit, quod est auctor vitae et cuiuscumque operationis in esse gratiae, ut dictum est. Ideo Habacuc: « Deus Dominus fortitudo mea, et ponet pedes meos quasi cervorum; et super excelsa deducet me victor in psalmis canentem » (2). Et D. Paulus: « Fidelis est Deus, qui vocavit vos, qui etiam faciet » (3). De cuius doni excellentia loquens ait D. Bernardus: « Perseverantia singularis est filia summi regis, virtutum fructus, earumque consummatio, totius boni repositorium » (4).

Unde est quod sit, in ratione finis, praestantissimum bonum, in nos a Corde Iesu proveniens.

PARS III. — ERIT VITAE BEATIFICAEE MEDIUM.

Restat tandem considerare Cor Iesu, velut vitae nostrae beatificae medium; non in sensu, quo eo mediante gloriam obtinebimus, hoc enim gratiae proprium est, sed in sensu quo in statu gloriae, erit medium vitae nostrae beatificae per lumen, scilicet, ab eo derivatum. Hoc autem duplici ratione:

a) Prima: ut Deus, quia est Verbum. De fide est intellectum beatum visurum esse Deum: « videmus nunc per speculum, in aenigmate; tunc autem facie ad faciem » (5), id est

(1) XXVI, 12.

(2) III, 19.

(3) I Thessal. V, 24.

(4) Sermon. de obedient. eiusque gradib.

(5) I Corinth. XIII, 12.

essentiam divinam; ut enim ait D. Thomas « Deus secundum quod Deus est, non habet faciem. Et ideo hoc quod dicit Apostolus: facie ad faciem, methaphorice dicitur; cum enim videmus aliquid in speculo, non videmus ipsam rem, sed similitudinem eius; sed quando videmus aliquid secundum faciem, tunc videmus ipsam rem, sicuti est. Ideo nihil aliud vult dicere Apostolus cum dicit: videbimus in patria facie ad faciem, quam quod videbimus ipsam Dei essentiam » (1). Unde D. Ioannes: « videbimus eum sicuti est » (2).

Nunc autem « visio divinae essentiae convenit omnibus beatis, secundum participationem luminis derivati in eos a Fonte Verbi Dei, secundum illud Eccli: « Fons sapientiae Verbum Dei in excelsis » (3); ut scribit D. Thomas (4); unde fit quod tanto perfectius unus prae alio videat divinam essentiam, quanto maius lumen a Verbo in eum derivetur. Cum ergo hoc Verbum veneremur in Corde Iesu, quod est ipsi substantialiter unitum (Conc. III), en quare una colimus Illum a quo derivatur vitae nostrae beatificae medium.

b) Deinde est vitae nostrae beatificae medium ut homo quia altissimam gloriam adeptum est. Cum oculus corporeus, etsi glorificatus nequeat Deum videre (quia, ut dicit Angelicus « si a sensu removeatur id, quod convenit sensui, in quantum est sensus, iam non erit sensus; et similiter si a visu removeatur illud, quod est visus, in quantum est visus, iam non erit visus (5) ») oportet quod corpus glorificetur per conspectum aliorum corporum beatorum. « Cum ergo visus et sensus sit futurus idem specie in corpore glorioso, qui erat in corpore non glorioso, non poterit esse quod divinam essentiam videat, sicut visibile per se; videbit autem eam sicut visibile per accidens; dum ex parte una visus corporalis tantam gloriam Dei inspiciet in corporibus, et praecipue gloriosis, et

(1) Expos. in hunc loc.

(2) I Ioann. III, 2.

(3) I, 5.

(4) Summ. Theol. part. III, q. X, a. 4.

(5) Part. III, q. XCII, a. 2.

maxime in corpore Christi; et ex parte alia intellectus tam clare videbit Deum, quod in rebus corporaliter visis Deus percipietur, sicut in locutione percipitur vita. Quamvis enim tunc intellectus noster non videat Deum ex creaturis, tamen videbit Deum in creaturis corporaliter visis » (1).

Cum ergo in nullo, sicut in Corpore Christi, effulgeat gloria divinitatis, « lucerna eius est Agnus » (2), ipsum certe erit praecipuum medium vitae beatificae corporis nostri.

Consequentia. Ergo a Corde Iesu hauriendum, ut, scilicet, ab eo vitam bibamus. Inde enim emanat aqua vivificans, de qua Dominus per Isaiam: « Effundam enim aquas super sitientem, et fluenta super aridam; effundam spiritum meum super semen tuum et benedictionem meam super stirpem tuam. Et germinabunt inter herbas, quasi salices iuxta profluentes aquas » (3). Os apponamus ad hanc vitae venam; ad vulnus Cordis accedamus, vitam gratiae et virtutum inde recepturi: « si quis sitit veniat me » (4); ut non sit anima nostra tamquam arida: « anima mea sicut terra sine aqua tibi » (5): sed potius bonis operibus abundans, tamquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo.

Affectus. Omnes sitientes venite ad aquas. Quotquot ardor cupiditatum exurit; quotquot luctae defatigatio premit; quotquot sitis iustitiae torquet: venite ad Cor Iesu, de quo dictum fuit: « In die illa erit fons patens domui David, et omnibus habitatoribus Hierusalem in ablutionem peccatoris et menstruae » (6). Venite ad Cor verae vitae, tranquillae vitae, aeternae vitae, cum gaudio aquas haurire: « haurietis

(1) D. THOM. eod. loc.

(2) *Apoc.* XXI, 23.

(3) XLIV, 3, 4.

(4) IOANN. VII, 37.

(5) *Psal.* CXLII.

(6) ZACH. XIII, 1.

in gaudio aquas de fontibus Salvatoris » (1). O fons perennis! O aquae salutare, quarum lavaacro coelo nascimur, et a peccatis mundamur! Amplius, Cor SS., lava me. Munda animam ut pulchra sit. Lava corpus, ut a spiritu libidinis mundum sit. Permite mihi ut labia lateri tuo apponam, ibique sitis mea nunc et in perpetuum expleatur.

Deprecatio. Domine Iesu Christe, qui ineffabiles Cordis tui divitias Ecclesiae sponsae tuae singulari dilectionis beneficio aperire dignatus es, concede propitius, ut gratis coelestibus ex hoc dulcissimo fonte manantibus, corda nostra ditari ac recreari mereamur. (Ex Missa « Venite »).

(1) ISAI. XII, 3.

